

Lloc, Societat i Cultura

Codi: 104242
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2503710 Geografia, Medi Ambient i Planificació Territorial	FB	2	1

Professor/a de contacte

Nom: Anna Ortiz Guitart

Correu electrònic: Anna.Ortiz@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha prerequisits.

Objectius

L'objectiu de l'assignatura és mostrar diferents maneres d'estudiar el territori tenint en compte variables socials i culturals. Es donarà una visió general del què és la geografia social i cultural i de quines han estat les principals aportacions d'aquesta subdisciplina. S'analitzaran també els territoris com a síntesis espacial resultant de l'evolució de les dinàmiques demogràfiques, econòmiques, ambientals, culturals i polítiques de les societats contemporànies.

Competències

- Analitzar amb esperit crític la relació de la societat amb el territori aplicant el marc conceptual i teòric de la geografia.
- Analitzar i comprendre les dinàmiques geogràfiques (sociodemogràfiques, geoeconòmiques i ambientals) a diferents escales territorials.
- Analitzar i interpretar de manera sistèmica elements ambientals, demogràfics, urbans i paisatgístics.
- Demostrar habilitats d'autoanàlisi i autocrítica.
- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar i interpretar la diversitat de fenòmens socials i culturals al món.
2. Analitzar les principals dinàmiques del món actual des d'un vessant geogràfic.
3. Contrastar i comparar dades geogràfiques rellevants.
4. Contrastar i comparar les diferents interpretacions de mapes geogràfics.
5. Demostrar habilitats d'autoanàlisi i autocrítica.
6. Descriure les principals problemàtiques econòmiques, socials i culturals del món.
7. Descriure les relacions espacials, a diferents escales territorials, de la diversitat física, econòmica, social i cultural dels territoris
8. Interpretar els esdeveniments del món actual a partir de la diversitat física, econòmica, social i cultural.
9. Plantejar problemes sobre la desigualtat, la distribució de la població i la urbanització al món, entre d'altres.
10. Plantejar problemàtiques sobre la diversitat física, econòmica, social i cultural dels territoris.
11. Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
12. Utilitzar els principals conceptes relacionats amb el territori i les seves problemàtiques.

Continguts

- Què és la geografia social i cultural?
- Conceptes claus: medi ambient, paisatge, regió, territori, espai i lloc
- Diferència i diversitat als espais urbans i rurals:
 - Gènere i vida quotidiana
 - Geografia i sexualitat
 - Infants i persones joves
 - Persones grans
 - Desigualtat i pobresa al Nord i al Sud Global
 - Ciutats multiculturals
 - Ciutats i gentrificació
- Geografies del benestar:
 - Habitatge i ciutat
 - Salut i ciutat
 - Natura i ciutat
 - Paisatge i benestar
- Geografies de la justícia social:
 - Justícia espacial
 - Justícia ambiental
 - Moviments socials urbans

Metodologia

Es faran classes expositives, pràctiques d'aula i s'exposaran els treballs realitzats per l'alumnat a l'aula.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes presencials	45	1,8	2, 7, 12
Tipus: Supervisades			
Pràctiques d'aula + avaluació	30	1,2	5, 10
Tipus: Autònomes			

Avaluació

Avaluació continuada. El primer dia de classe es comentaran en detall les activitats d'avaluació. Es penjaran al Moodle i es comentaran a l'aula.

En el moment de realització de cada activitat avaluativa, el professor o professora informará l'alumnat (via Moodle) del procediment i data de revisió de les qualificacions.

Reavaluació

Hi haurà una reavaluació de totes aquelles proves presentades que no hagin superat el 5 el dia que indiqui la Facultat de Filosofia i Lletres. La reavaluació del exàmens teòrics serà en forma d'examen. La reavaluació de la resta d'activitats consistirà en refer l'evidència. Les activitats reavaluades puntuaran entre 0 i 5.

Plagi

La copia o plagi de material, tant en el cas de treballs com en el cas dels exàmens, constitueixen un delicte que serà sancionat amb un zero a l'activitat. En cas de reincidència es suspendrà tota l'assignatura. Recordem que es considera "còpia" un treball que reproduïx tot o gran part del treball d'un/a altre/a company/a. "Plagi" és el fet de presentar tot o part d'un text d'un autor com a propi, sense citar les fonts, siguin en paper o en format digital. Veure documentació de la UAB sobre "plagi" a:

http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html.

Qualsevol cas particular serà contemplat per part del professorat amb l'objectiu de garantir un tracte equitatiu i evitant el perjudici de l'alumnat.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació a l'aula	5%	0	0	2, 4, 5, 7, 8, 11
Proves teòriques	40%	0	0	1, 7, 8, 9
Pràctiques d'aula	20%	0	0	3, 6, 7, 10, 12
Treball en grup	35%	0	0	1, 4, 7, 10, 11

Bibliografia

La bibliografia obligatòria es donarà el primer dia de classe.

Albet, Abel; Garcia Ramon, Maria Dolors (1999). "Reinterpretando el discurso colonial y la historia de la geografía en una perspectiva de género", en Joan Nogué; José Luis Vilanova (eds.) (1999). *España en Marruecos (1912-1956) Discursos geográficos e intervención territorial*, Lleida: editorial Milenio, pp.55-71.

Albet, Abel; Kramsch, Olivier (1999). "Space, inequality and difference: 'Radical Turns' and 'Cultural Turns'", *European Planning Studies*, 7 (1), pp. 77-79.

Anderson, Kay; Domosh, Mona; Pile, Steve; Thrift, Nigel (ed.) (2003). *Handbook of Cultural Geography*, Londres: Sage.

- Anderson, Kay; Domosh, Mona; Pile, Steve; Thrift, Nigel (2003). "A rough guide", Anderson, Kay; Domosh, Mona; Pile, Steve; Thrift, Nigel (ed.) (2003). *Handbook of Cultural Geography*, Londres: Sage, pp. 1-35.
- Atkinson, David; Jackson, Peter; Sibley, David & Washbourne, Neil (2005). *Cultural geography. A critical dictionary of key concepts*, London: I.B. Tauris.
- Barros, Claudia (2000). "Reflexiones sobre la relación entre lugar y comunidad", *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 37, pp. 81-94.
- Belil, Mireia; Clos, Isabel (1983) "Notes a l'entorn del pensament de Carl O. Sauer (1889-1975)", *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 2, pp. 177-188.
- Berdoulay, Vincent (2002). "Sujeto y acción en la geografía cultural: el cambio sin concluir", *Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles*, 34, pp. 51-61.
- Bondi, Liz; Davidson, Joyce (2003). "Troubling the place and gender", Anderson, Kay; Domosh, Mona; Pile, Steve; Thrift, Nigel (ed.) *Handbook of Cultural Geography*, Londres: Sage, pp. 325-343.
- Bousnina, Mongi; Miossec, Jean-Marie (2002). "Reflexoes rápidas sobre algumas relações entre cultura e espaço geográfico", *Espaço e Cultura*, 14, pp. 41-49.
- Brown, Michael; Knopp, Larry (2003). "Queer cultural geographies -we're here! We're queer! We're over there, too!", Anderson, Kay; Domosh, Mona; Pile, Steve; Thrift, Nigel (ed.) *Handbook of Cultural Geography*, Londres: Sage, pp. 313-324.
- Burgueño, Jesús (2002). "El mapa Escondido: las lenguas de España", *Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles*, 34, pp. 171-192.
- Capellà, Hugo ; Lois Rubén C. (2002). "Geografía cultural: la gran desconocida", *Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles*, 34, pp. 11-18.
- Claval, Paul (2002). "El enfoque cultural y las concepciones geográficas del espacio", *Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles*, 34, pp. 21-39.
- Claval, Paul; Entrikin J. Nicholas (2004). "Cultural geography: place and landscape between continuity and change", Benko, Georges; Strohmayer, Ulf (eds.) *Human Geography. A history for the 21st century*, London: Arnold, pp. 25-46.
- Clayton, Daniel (2003). "Critical imperial and colonial geographies", Anderson, Kay; Domosh, Mona; Pile, Steve; Thrift, Nigel (ed.) *Handbook of Cultural Geography*, Londres: Sage, pp. 354-368.
- Clua, Anna (2001). *La noció d'espai en la definició dels contextos de la recepció dels mitjans de comunicació. Una aproximació des de les perspectives crítiques dels Estudis Culturals i de la Geografia Cultural*, Tesis doctoral, Departamento de Periodismo y Ciencias de la Comunicación, Universidad Autónoma de Barcelona.
- Clua, Anna; Zusman, Perla (2002). "Más que palabras: otros mundos. Por una geografía cultural crítica", *Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles*, 34, pp. 105-117.
- Constenla Vega, Xosé (2002). "Geografía cultural y geografía de la industria cultural en la postmodernidad flexible", *Boletín de la Asociación de Geógrafos Españoles*, 34, pp. 257-267.
- Cosgrove, Denis (1983). "Towards a radical cultural geography: problems of theory", *Antipode: a radical journal of geography*, 15 (1), pp. 1-11.
- Cosgrove, Denis (1999). "Ideias e cultura: uma resposta a Don Mitchell", *Espaço e Cultura*, 8, pp. 59-61.
- Cosgrove, Denis (2003). "Landscape and the European sense of sight - eyeing nature", Anderson, Kay; Domosh, Mona; Pile, Steve; Thrift, Nigel (ed.) *Handbook of Cultural Geography*, Londres: Sage, pp. 249-268.

Crang, Mike (1998). *Cultural Geography*, Londres: Routledge.

Driver, Felix (1999). "Imaginative geographies", Paul Cloke; Philip Crang; Mark Goodwin (eds.), *Introducing human geographies*, London: Arnold, pp. 209-216.

Duncan, James; Duncan, Nancy (1999). "Reconceitualizando a idéia de cultura em geografia: uma resposta a Don Mitchell", *Espaço e Cultura*, 8, pp. 63-67.

Gade, Daniel W. (1976). "L'optique culturelle dans la géographie américaine", *Annales de Géographie*, 472, pp. 672-693.

García Escalona, Emilia (2000). "Del armario al barrio": aproximación a un nuevo espacio urbano", *Anales de Geografía de la Universidad Complutense*, 20, pp. 437-449.

Garcia Ramon, Maria Dolors (1999). "Canvi o continuïtat en la geografia cultural? Notes a l'entorn de Cultural Turns/Geographical Turns (Oxford, setembre de 1997)", *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 34, pp. 135-140.

Gómez Mendoza, Josefina; Muñoz Jiménez, Julio; Ortega Cantero, Nicolás (1994), *El pensamiento geográfico. Estudio interpretativo y antología de textos (De Humboldt a las tendencias radicales)*, Madrid: Alianza Editorial.

Gregson, Nicky (2003). "Reclaiming 'the social' in social and cultural geography", Anderson, Kay; Domosh, Mona; Pile, Steve; Thrift, Nigel (ed.) *Handbook of Cultural Geography*, Londres: Sage, pp. 43-115.

Jacobs, Jane M. (2003). "Introduction: after empire?", Anderson, Kay; Domosh, Mona; Pile, Steve; Thrift, Nigel (ed.) *Handbook of Cultural Geography*, Londres: Sage, pp. 345-353.

Jackson, Peter (1999). "A idéia de cultura: uma resposta a Don Mitchell", *Espaço e Cultura*, 8, pp. 55-57.

Jackson, Peter (2003). "Introduction: the social in question", Anderson, Kay; Domosh, Mona; Pile, Steve; Thrift, Nigel (ed.) *Handbook of Cultural Geography*, Londres: Sage, pp. 37-42.

Jordan-Bychkov, Terry G.; Domosh, Mona (2000). *The human mosaic. A thematic introduction to Cultural Geography*, New York: W.H. Freeman and Company.

King, Anthony D. (2003). "Cultures and spaces of postcolonial knowledges", Anderson, Kay; Domosh, Mona; Pile, Steve; Thrift, Nigel (ed.) *Handbook of Cultural Geography*, Londres: Sage, pp. 381-397.

Kramsch, Oliver (1999). "El horizonte de la nueva geografía cultural", *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 34, pp. 53-68.

Leighly, John (1978). "Carl Ortwin Sauer, 1889-1975", *Geographers: bibliographical studies*, 2, pp. 99-108.

Lindon, Alicia (2009). "La construcción socioespacial de la ciudad: el sujeto cuerpo y el sujeto sentimiento", *Cuerpos, emociones y sociedad*, 1, pp. 6-20.

Longhurst, Robyn (2003). "Introduction: subjectivities, spaces and places", Anderson, Kay; Domosh, Mona; Pile, Steve; Thrift, Nigel (ed.) *Handbook of Cultural Geography*, Londres: Sage, pp. 283-289.

Luna, Antonio (1999). "¿Qué hay de nuevo en la nueva geografía cultural?", *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 34, pp. 69-80.

Belil, Mireia; Clos, Isabel (1983). "Notes a l'entorn del pensament de Carl Sauer (1889-1975)", *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 2, pp. 177-188.

McEwan, Cheryl (2003). "The West and other feminisms", Anderson, Kay; Domosh, Mona; Pile, Steve; Thrift, Nigel (ed.) *Handbook of Cultural Geography*, Londres: Sage, pp. 405-419.

Mendizábal, Enric (1999). "Algunes reflexions sobre la (nova) geografia cultural des de la periferia", *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 34, pp. 119-132.

Mikesell, Marvin W. (1977). "Cultural Geography", *Progress in Human Geography*, vol. I, n. 3, pp. 460-463.

Mitchell, Don (1995). "There's no such thing as culture: towards a reconceptualization of the idea of culture in geography", *Transactions of the Institute of British Geographers*, 20 (1), pp. 102-116.

Mitchell, Don (1999). "Nao existe aquilo que chamamos de cultura: para uma reconceitualizacao da idéia de cultura em geografia", *Espaço e Cultura*, 8, p. 31-51.

Mitchell, Don (1999). "Explicação em geografia cultural: uma resposta a Cosgrove, Jackson e aos Duncans", *Espaço e Cultura*, 8, pp. 69-73.

Nash, Catherine (1999). "Landscapes", Paul Cloke; Philip Crang; Mark Goodwin (eds.), *Introducing human geographies*, London: Arnold, pp. 217-225.

Nogué, Joan; Albet, Abel; Garcia Ramon, Maria Dolors; Riudor, Lluís (1996). "Orientalisme, colonialisme i gènere. El Marroc sensual i fanàtic d'Aurora Bertrana", *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 29, pp. 87-107.

Norton, William (2000). *Cultural Geography. Themes, concepts and analyses*, Ontario: Oxford University Press.

Ortega Valcárcel, José (2000). *Los horizontes de la geografía. Teoría de la geografía*, Barcelona: Ariel.

Panelli, Ruth (2004). *Social Geographies. From difference to Action*, London: Sage Publications.

Robinson, Jennifer (2003). "Introduction: cultural geographies beyond the West", Anderson, Kay; Domosh, Mona; Pile, Steve; Thrift, Nigel (ed.) *Handbook of Cultural Geography*, Londres: Sage, pp. 399-404.

Sanclimens, Xavier (1985). "L'obra de James J. Parsons sobre Espanya", *Documents d'Anàlisi Geogràfica*, 7, pp. 177-191.

Sauer, Carl (1931). "Cultural Geography", *Encyclopedia of the Social Sciences*, VI, MacMillan: Nueva York, pp. 621-623 [reproducido en Wagner, Philip L.; Mikesell, Marvin W. (1962). *Readings in Cultural Geography*, Chicago y Londres: The University of Chicago Press, pp.30-34; traducido al español por Josefina Gómez Mendoza en Josefina Gómez Mendoza; Julio Muñoz Jiménez; Nicolás Ortega Cantero (1994), *El pensamiento geográfico. Estudio interpretativo y antología de textos (De Humboldt a las tendencias radicales)*, Madrid: Alianza Editorial, pp. 349-354].

Sauer, Carl (1956a). "The education of a geographer", *Annals of the Association of the American Geographers*, 46, pp. 287-299 [traducido al español por Maria Dolors Garcia Ramon en el libro *Teoría y método en la geografía humana anglosajona*, Barcelona: ed. Ariel, pp. 38-53].

Sauer, Carl (1956b). "The agency of man on the earth", Thomas W.L. Jr. (ed.) *Man's role in changing the face of the Earth*, Chicago: University of Chicago Press, pp. 1131-1135 [Wagner, Philip L.; Mikesell, Marvin W. (1962). *Readings in Cultural Geography*, London: The University of Chicago Press, pp. 539-557].

Shurmer-Smith, Pamela; Hannam, Kevin (1994). *Worlds of desire, realms of power. A cultural geography*, Londres: Edward Arnold.

Sivignon, Michel (2002). "Sobre a Geografia Cultural", *Espaço e Cultura*, 14, pp. 33-39.

Slater, Don (2003). "Cultures of consumption", Anderson, Kay; Domosh, Mona; Pile, Steve; Thrift, Nigel (ed.) *Handbook of Cultural Geography*, Londres: Sage, pp. 147-163.

Taillard, Christian (2002). "Diversidade de definições e diferenciação das práticas geográficas: contribuição para o debate sobre a cultura", *Espaço e Cultura*, 14, pp. 23-32.